

La divisió de govern del territori de Catalunya

En vigílies de l'aprovació de l'Estatut, poques coses hi ha tan interessants com l'estructuració que es dongui a la terra catalana. La Generalitat té encomanada aquesta tasca a un grup de geògrafs competents que deuran donar-ne la solució, però, donada la forta trascendència que, per l'avenir de la nostra pàtria representa la solució que se li dongui, creiem no solament interessant, sinó encara més, indispensable, escoltar les veus que arreu de Catalunya es manifesten per a la reorganització de la mateixa.

Una necessitat reconeguda unànimement és la de fer reviuir les comarques que, com a matisos d'una sola personalitat, integren la nació catalana (conjunts de municipis que constitueixen la individualitat en l'ordre geogràfic), articulant-se naturalment com els òrgans que integren un organisme.

L'unitarisme assimilista que esquarterà la nostra terra, violentà la vida comarcal, però no la matà. En recobrar Catalunya la seva consciència nacional, la divisió administrativa obra en el seu organisme com un reactiu de comarcalisme.

Per això el catalanisme recolza sempre en la realitat de les comarques naturals, la majoria de les quals han servat la seva personalitat, que les fa generalment retrobables.

Cal, doncs, refer les comarques naturals, tasca que correspon als nostres geògrafs i juristes, que compliran amb el patriotisme i zel en ells sempre admirable.

Una vegada establertes les comarques, correspon als polítics, col·laborant amb els dits geògrafs i juristes, la manera d'estructurar la vida administrativa de la nostra terra.

N'hi ha que pretenen crear un organisme més entre les comarques i la nació o Principat. Les comarques de les quals es compon Catalunya serien aplegades en circumscripcions o departaments. Aquestes circumscripcions, departaments o supercomarques, poden ésser necessàries o no segons la forma constitucional que el legislador estableixi per al govern de Catalunya. Si

hom donés una certa autonomia a les comarques, aquestes superestructures territorials serien innecessàries.

Això no és nou, car ja en temps de Jaume II va establir-se la divisió de Catalunya en *junes* i es formà una quàdruple divisió, coincidint, poc més o menys, amb les actuals *províncies*, amb la sola diferència que la capitalitat d'una d'elles era Tortosa en lloc de Tarragona. El camí que inicià Jaume II deu exhumar-se, deu fer-se reviuir per a treure'ns l'amargor d'haver de reconèixer les unitàries *províncies*, imposades per a anorrear la nostra personalitat. Aquella *píldora dançada*, ens permet a molts admetre favorablement l'establiment de regions administratives, malgrat no voler perpetuar el règim *provincial*.

Si la sinceritat ha de guiar avui com sempre la nostra ploma, hem de confessar que el nostre vot sobre l'estructuració que cal donar a la nostra terra, lluita entre l'odi que sentim per les *províncies*, dogal imposat pel centralisme, i l'experiència de la vida política que ha convertit aquell artífici en una realitat més o menys indispensable.

En principi, obeint als nostres sentiments catalaníssims o com si dignéssim des del punt d'obir teòrie, som partidaris del reconeixement de les comarques històriques i que aquestes s'entenguin directament amb Barcelona.

Afrontem el qualificatiu d'ingenus que Pau Vila aplicava a Esteve Sunyol quan aquest també propugnava per tal que les comarques naturals es convertissin en divisions administratives i judicials de sentit científic.

Som dels que no temem el centralisme barceloní, i si en algun punt existís, creiem que quedaria compensat sobrerament amb la irradiació cultural que la capital desprèn envers tots els indrets de Catalunya. Per a un figuerenc resulta moralment més aprop Barcelona que Girona, perquè a la capital catalana hi tenim sempre quelcom a fer, a aprendre, i en sortim sempre sense acabar la feina. En canvi a Girona, quan hi anem, ha d'ésser o-

bligats per les circumstàncies que ens porten a resoldre algun tràmit burocràtic; fora d'això, no sentim cap desig d'anar a la capital de la província.

Reconeixem, però, que, pràcticament, la constitució de circumscripcions o departaments, resultat de l'aplegament de vàries comarques naturals, pot facilitar políticament i administrativament el règim de Catalunya.

En aquest cas, però, caldria procurar la descentralització de les capitals d'aquests departaments repartint els organismes de govern de la Generalitat a les capitals comarcanes, responent a les seves necessitats i a la seva idiosincràcia. Admetent, doncs, l'establiment de departaments o supra-comarques, cal mirar en quantes i quines s'han d'aplegar les comarques naturals, car, com a bons federals, creiem que s'ha d'operar de baix a dalt.

L'aplegament de les comarques en departaments que, de fet, ja s'admet a l'Estatut que la Generalitat elaborà—i que és l'actual *provincial*—deuria millorar-se, creant almenys, sis departaments. Ultra considerar Barcelona-ciutat, per la seva importància de població, com un nou departament.

Considerem molt encertada la creació d'un altre departament que, anant de la Vall d'Aran pel Pallar i Alt Urgell fins a la Cerdanya, constituís un departament pirinenc. Per a un ciutadà de Cerdanya l'anar a Girona és un greu destorb i la seva manera d'ésser no s'assembla per res a la d'un ciutadà de l'Alt Empordà. Resumint: som sentimentalment partidaris de l'estructura de Catalunya en Comarques naturals i creiem que caldria estudiar el mitjà per a que així es pogués constituir.

No se'ns escapen els inconvenients que dintre la pràctica això presenta, i solament davant la impossibilitat de portar-ho a terme, acceptariem la constitució de circumscripcions o departaments que, en el fons, serien, més o menys esmenades, les actuals províncies creades pel Centralisme, les quals, com diu el meu estimat amic don Claudi Ametlla, constitueixen concentracions econòmiques comarcals, existents ans d'ésser creades i que s'han confirmat en el decurs de la seva existència secular, durant la qual les vies de comunicació i els

La collita de cigrons

Acaba de publicar-se, pel Comitè Informatiu de Produccions Agrícoles, l'aveng de la producció probable de cigrons en l'any actual. Encertadament s'ha realitzat aquest estudi sobre una lleguminosa de la major importància per a l'economia nacional, tant pel valor que representa i per ésser un dels aliments bàsics de les classes modestes, com per ésser insuficient la seva producció per a satisfer el consum requerint una importació anual que supleixi el dèficit.

Els dos anys precedents foren de mala collita i el que Espanya va satisfer per importacions de cigrons assolí en 1930 la suma de 23 milions i mig de pessetes or. Aquest any, malgrat que la superfície sembrada fou inferior en 11.946 hectàrees a la de 1931, la collita s'estima en 1.119.015 quintars mètriques, mentre l'anterior no fou més que de 879.875.

La fluctuació de la collita de cigrons influeix d'una manera directa sobre el volum del nostre comerç exterior i, per tant, en l'estimació de la nostra moneda. És favorable el càlcul de la producció de l'any i això ve a reforçar la ferma posició de la nostra economia natural reduint el desnivell de la balança de pagaments.

...UNS JUTGES MILITARS INCOEN PROCESSOS DE PREMSA QUE NO CORRESPONEN A LLUR JURISDICCIO.

...UNS ALTRES MILITARS CREMEN UNA BANDERA DE LA REPUBLICA.

NO PASSA DIA QUE NO ENS ARIBI LA NOTICIA D'ALGUNA ATZAGAIADA COMESA PER AQUESTS INCOMODES GUERRERS.

I, LA VERITAT, TOTHOM N'ESTA TIP JA FA MOLT TEMPS!

corrents comercials, seguint el fet administratiu, han tingut la tendència incontinuada d'abocar-se cap a les antigues capitals.

El pensar que aquesta estructuració fou obra de Jaume II, el Conqueridor de Neopàtria, ens ajudaria a acceptar-la.

J. PUIG PUJADES